

อินดิเทอร์มินีซีของเหตุการณ์

เทพทวิ โชควทิน

บทคัดย่อ

ในงาน “เหตุการณ์ ความจริง และอินดิเทอร์มินีซี” (2002) ของอาซิลเล เซ วาร์ทซี ได้เสนอความคิดที่ว่าข้อความเหตุการณ์โดยทั้งหมดนั้นมีลักษณะอินดิเทอร์มินีซี ไม่ตรงไปตรงมา โดยเห็นได้จากตัวอย่างของปัญหาที่มาจากปรากฏการณ์ของความคลุมเครือ ซึ่งไม่อาจหาจุดชี้ชัดเหตุการณ์ได้ในตำแหน่งของกาล-อวกาศและขอบเขตของมันก็เป็นเพียงไม่ใช่โบนาไฟด์ และเห็นได้จากข้อถกเถียงว่าด้วยข้อความเอกลักษณ์จากปัญหาที่ว่าชื่อเหตุการณ์ที่มีความหมายต่างกันสามารถมีสิ่งที่ถูกบ่งถึงสิ่งเดียวกันได้ รวมถึงข้อถกเถียงที่ว่าเหตุการณ์ไม่อาจอธิบายให้นำพอใจได้ด้วยคุณสมบัติเชิงเวลาและคุณสมบัติแบบโทรป ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับวาร์ทซีเพราะเห็นความไม่สมบูรณ์ในข้อโต้แย้งคือวาร์ทซีไม่อาจปกป้องจุดยืนของตนได้ว่าความคลุมเครือนั้นคืออะไรซึ่งทำปรากฏการณ์ของความคลุมเครือกลายเป็นความคลุมเครือเสียเอง และข้อโต้แย้งต่อการอธิบายเหตุการณ์ด้วยโทรปของวาร์ทซีนั่นก็ฟังไม่ขึ้น เพราะผู้เขียนได้เสนอว่าทฤษฎีโทรปมีความสามารถอธิบายโดยเข้ากันได้กับเกณฑ์เอกลักษณ์ของเหตุการณ์ ซึ่งชี้ได้ว่าไม่ได้มีความขัดแย้งใดๆ ในกรณีที่ชื่อเหตุการณ์ที่มีความหมายต่างกันจะสามารถมีสิ่งที่ถูกบ่งถึงอย่างเดียวกัน และผู้เขียนเสนอว่าความเข้าใจผิดของวาร์ทซีนั้นเกิดจากการมีข้อยอมรับต่อทวิสัยแบบเดิมที่เห็นว่าโลกมีอยู่โดยไม่ขึ้นกับมนุษย์แต่วาร์ทซีกลับไม่ได้มีการวางอภิปรายของเหตุการณ์ร่วมไปกับบรรดาศาสตร์ จึงเกิดปัญหาอินดิเทอร์มินีซีของเหตุการณ์ขึ้น

1

ในขณะที่ข้อความที่บ่งถึงวัตถุ (object) เช่น (1) *หมวกของลูสว* สามารถตรวจสอบค่าความจริงว่าเป็นอย่างไรได้ด้วยการไปดูว่าหมวกของลูสนั้นสวยจริงหรือไม่ ข้อความที่บ่งถึงเหตุการณ์ เช่น (2) *การบรรยายของลูน่าเบือ* ก็ดูเหมือนจะตรวจสอบความจริงได้เช่นกันว่าการบรรยายของลูน่าเบือนั้นฟังน่าเบือจริงหรือไม่ นักปรัชญาจึงมองว่าการพูดถึงเหตุการณ์เช่นนี้น่าจะมีแนวทางการศึกษาในภววิทยาอย่างเดียวกันกับที่ศึกษาวัตถุโดยมองว่าเป็นสัภาพ (entities) เพื่อให้การพูดที่เราเป็นปกติเกี่ยวกับโลกนั้นมี ความหมาย โดยเห็นได้ชัดเจนเช่นในแนวคิดของเดวิดสันซึ่งมองว่าความหมายของประโยคเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นมีรูปแบบเชิงตรรก (logical forms) เป็นตัวกำหนด (Davidson, 1967) การบ่งถึงเหตุการณ์จึงมีความตรงไปตรงมาได้ เช่นข้อความ (3) *บรูตุสแทงซีซาร์ด้วยมีดเล่มหนึ่ง* ก็เป็นข้อความที่บ่งถึงเหตุการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์สามที่คือ บรูตุส, ซีซาร์, และมีด ถ้าจะถามว่าทำไมข้อความ (3) จึงสามารถบ่งชี้ข้อความหนึ่งคือ (4) *บรูตุสแทงซีซาร์* ได้ก็อธิบายได้ว่าเพราะเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นคือ การแทงซีซาร์โดยบรูตุส นั้นมีคุณสมบัติ (property) บางประการซึ่งในที่นี้คือคุณสมบัติ การทำให้เกิดขึ้นด้วยมีดเล่มหนึ่ง (3) จึงบ่งชี้ (4) ได้แม้ว่า (4) มีความสัมพันธ์ที่ต่างออกไปคือเป็นความสัมพันธ์สองที่ระหว่างบรูตุสกับซีซาร์ก็ตาม ข้อวินิจฉัยต่อภววิทยาของเหตุการณ์ในฐานะสั